

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321200237
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5321200237.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, v právnej veci navrhovateľky F. Z., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, W. XXXX/X, XXX XX J. proti odporcovi L. Z., nar. XX.X.XXXX, XXX XX L. XXX, za účasti maloletého dieťaťa F. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, Matičné námestie 1617, 022 01 Čadca, IČO: 30 794 536, v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 4P/2/2021-53, zo dňa 6. apríla 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výrokoch I., II., ako odvolaním účastníkov nenapadnutých, p o n e c h á v a nedotknutý.

Vo výrokoch III., IV. a V. rozsudok prvoinštančného súdu z r u š u j e a v tomto rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd vo výroku I. manželstvo účastníkov konania navrhovateľky F. Z., rod. N., nar. XX.XX.XXXX a odporcu L. Z., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorené dňa 16.06.2018 v Čadci rozviedol, vo výroku II. maloleté dieťa F. Z., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode zveril do výchovy a starostlivosti matky, ktorá bude maloleté dieťa vychovávať, zastupovať, spravovať jeho majetok v bežných veciach, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva, otcovi uložil platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 170,- eur mesačne k rukám matky, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou rozvodu manželstva, otcovi umožnil stretávať sa s maloletým F. na základe vzájomnej dohody rodičov, pri rešpektovaní zdravotného stavu dieťaťa, jeho denného režimu, ktorý je matka povinná otcovi odovzdať písomne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal. Pri rozhodovaní o rozvode manželstva súd postupoval podľa § 18, § 19, § 23, § 24 Zákona o rodine, dospel k záveru, že manželstvo je trvalo a dlhodobo rozvrátené, obnova spolužitia medzi partnermi možná nie je. Pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy a stanovení výšky výživného postupoval na základe zhodných tvrdení účastníkov konania, podľa § 37 CMP dieťa zveril do výchovy a starostlivosti matky, výživné na základe tejto zhody určil vo výške 170,- eur mesačne. Pri úprave styku otca s maloletým dieťaťom zohľadňoval, že odporca pracuje v Policajnom zbore, študuje v Pezinku, pracovne a študijne je viazaný na uvedenú lokalitu, ktorú nemôže svojvoľne opustiť. Mal zato, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby súd styk otca s maloletým upravil tak, aby bol vykonateľný, realizovateľný vzhľadom k okolnostiam prípadu. Mal preukázané, že otec sa o maloleté dieťa staral a vie sa oň postarať. Je v záujme dieťaťa, aby sa stýkalo s oboma rodičmi, nielen s jedným z nich a preto za daných okolností styk otca s dieťaťom na čas po rozvode upravil tak, aby bol realizovaný na základe vzájomnej dohody rodičov, pri rešpektovaní zdravotného stavu dieťaťa, jeho denného režimu, ktorý je matka povinná otcovi odovzdať písomne do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Matke bolo dieťa zverené na čas po rozvode a na čas po rozvode má právo dieťa osobne

vychovávať, zastupovať, spravovať jeho majetok v bežných veciach a v podstatných veciach sa musí dohodnúť s otcom. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol postupom podľa § 52 CMP.

2. V zákonnej lehote proti rozsudku prvoinštančného súdu doručila odvolanie matka maloletého dieťaťa. Rozsah podaného odvolania obmedzila čo do výrokov III. a IV., zastala názor, že výživné vo výške 170,- eur je nepostačujúce, že je jednoznačne v schopnostiach a možnostiach otca hradiť vyššie výživné, minimálne v sume 200,- eur. Otec dieťaťa má iba jednu vyživovaciu povinnosť, pričom súd sa nezaoberal možnosťami, schopnosťami, majetkovými pomermi otca, ani odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa, tieto nijakým spôsobom nešpecifikoval, z dôvodu čoho je rozsudok prvoinštančného súdu nepreskúmateľný. Otec maloletého je fajčiar, denne vyfajčí minimálne jednu krabičku cigariet v sume približne 4,- eur, čo mesačne predstavuje sumu 120,- eur. Zároveň je vlastníkom nového osobného motorového vozidla, venuje sa cvičeniu, s čím sú spojené nemalé finančné prostriedky na zakupovanie výživových doplnkov, špeciálnych vitamínov pre športovcov, ktoré si otec každý mesiac zakupuje. Za mobilný telefón a telekomunikačné služby hradí mesačný paušál 80 - 90,- eur. Je vylúčené, aby bola životná úroveň otca podstatne vyššia ako je životná úroveň maloletého dieťaťa. Za obdobie od 09/2020 do 03/2021 uhrádzal výživné v sume 200,- eur mesačne. Príjmom matky je rodičovský príspevok a prídavky na deti. Ako deklarovala v priebehu prvoinštančného konania, býva v byte v Čadci, ktorý patrí do BSM, na zakúpenie ktorého s otcom maloletého čerpali hypotekárny úver, splátky úveru vo výške 190,- eur hradí výlučne sama. Na zariadenie domácnosti čerpali spotrebný úver, ktorý spláca v sume 193,- eur mesačne. Okrem toho hradí zálohové platby spojené s užívaním bytu správcovskej spoločnosti v sume 110,- eur mesačne a platby za elektrickú energiu vo výške 44,- eur mesačne. Vzhľadom na svoj príjem sa musela obrátiť o pomoc na rodičov, ktorí jej s úhradou výdavkov finančne vypomáhajú. Pokiaľ sa týka úpravy styku otca s dieťaťom, žiada, aby tento bol upravený konkrétne, s otcom sa o týchto otázkach dohodnúť nevie. Styk žiada upraviť tak, že otec bude oprávnený stýkať sa s maloletým F. každý nepárny týždeň v mesiaci v roku v nedeľu od 10.00 hod. do 16.00 hod., pričom si maloletého prevezme v mieste bydliska a po ukončení styku ho na tom istom mieste odovzdá matke. Zastala názor, že prvoinštančný súd pochybil vo viacerých otázkach, ktoré spôsobujú, že konanie tzv. iné vady, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, neúplne zistil skutkový stav veci, v nadväznosti na čo žiadala, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil, otcovi uložil prispievať na výživu maloletého F. Z. na čas po rozvode sumou vo výške 200,- eur mesačne a upravil styk otca s dieťaťom každý nepárny týždeň v mesiaci v roku v nedeľu od 10.00 do 16.00 hod..

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že vzhľadom na výšku jeho mesačného príjmu, ktorý je 700,- eur, výdavky spojené s bytom 80,- eur, spojené s cestou do školy a zo školy 150,- eur, na bývanie 130,- eur, internet a TV v sume 24,14 eur, mobilné zariadenie spojené s mobilnými hlasovými službami 56,- eur, na stravu a ošatenie, iné výdavky spojené so základnými potrebami + nevyhnutné výdavky v sume približne 150,- eur, po zistení nových okolností je schopný platiť navrhovateľke 90,- eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci na jej účet. Maloletý nie je školopovinný, jeho výdavky nie sú v takej výške, ako uvádza matka, sumu 90,- eur považuje za dostatočnú a adekvátnu veku dieťaťa. Nesúhlasil ani s úpravou styku s maloletým, nakoľko jeho pracovný čas nie je riadne stanovený, v rámci COVID opatrení by s maloletým nemohol tráviť čas určený navrhovateľkou. Navrhovateľka zatajila príjem spojený s prenájmom bytu v sume 180,- eur. Jej príjem činí tak približne 890,- eur (rodičovský príspevok s prídavkami 340,- eur + 200,- eur, zisk z prenájmu bytu 180,- eur, výživné na maloletého W. 170,- eur od otca). Navrhovateľka uvádza klamstvá, nakoľko prestal fajčiť, žiadne osobné motorové vozidlo nevlastní, využíva vozidlo otca, ktoré musí financovať. Celá situácia je len výsledkom s nestotožnením sa s predchádzajúcim súdnym rozhodnutím.

4. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že nie sú jej známe žiadne úvery, ktoré by otec čerpal za trvania manželstva, okrem spoločného hypotekárneho úveru a spoločného spotrebného úveru obe splátky v sume 383,- eur. Úvery hradí výlučne sama, hoci s otcom dieťaťa sú spoludlžníkmi. Otcom tvrdené výdavky na cestovné zo školy a do školy vo výške 150,- eur mesačne sú nepreukázané a nadhodnotené. Ak otec hradí mesačne 56,- eur za mobilné zariadenie spojené s mobilnými hlasovými službami, uvedený výdavok považuje za nadhodnotený, neúčelný. Otcom navrhovaná suma 90,- eur mesačne nezodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Maloleté dieťa by sa malo podieľať na životnej úrovni svojich rodičov, pričom otec má len jednu vyživovaciu povinnosť. Z príjmu 700,- eur by v súlade s konštantnou judikatúrou a s ustálenou súdnou praxou malo výživné predstavovať približne 30%, čo predstavuje sumu 210,- eur. Pokiaľ ide o styk otca s dieťaťom, otec je

doma zo školy každý víkend, nie sú v platnosti žiadne opatrenia súvisiace so šírením pandémie, ktoré by otcovi bránili v pravidelnom styku s dieťaťom tak, ako navrhovala. Poukázala, že otec dieťaťa opustil spoločnú domácnosť v čase, keď mal maloletý 4 mesiace, nemohol sa teda starať o dieťa tak, ako tvrdí, práve naopak, od narodenia sa o dieťa stará výlučne sama, bez pomoci otca. Nie je pravdou, že by prenajímala byt, predmetný byt je vo vlastníctve jej matky, pričom ona ako nevlastník nemôže platne a zákonne predmetný byt prenajímať. Pokiaľ sa týka výšky príjmu, poukázala na skutočnosť, že výživné na maloleté dieťa neslúži na uspokojenie jej potrieb, ale potrieb maloletého dieťaťa. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil spôsobom navrhovaným v podanom odvolaní.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 až § 67 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti rozhodnutia.

6. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak tejto ustálenej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia.

8. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

9. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (uznesenie Ústavného súdu SR IV.ÚS 115/03 z 3. júla 2003).

10. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR zo 17. mája 2007 sp.zn. IV.ÚS 14/07 riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

11. V odvolaní napadnutej veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu tieto atribúty nespĺňa, nakoľko z rozhodnutia súdu nielenže nie je zjavné, ktoré skutočnosti vzal za základ pre svoje rozhodnutie, pokiaľ rozhodoval o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého Adama na čas po rozvoze manželstva jeho rodičov, ale jeho rozhodnutie o úprave styku otca s maloletým dieťaťom je nerealizovateľné a nevykonateľné.

12. Základom pre určenie vyživovacej povinnosti v prospech maloletého dieťaťa je prioritne zistenie a špecifikovanie základných životných potrieb dieťaťa, ktoré zodpovedajú nielen jeho veku, ale i zdravotnému stavu, schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov, predovšetkým však rodiča povinného, tak, aby súd na podklade ich zohľadnenia a vyhodnotenia zabezpečil naplnenie všeobecne uznávaného pravidla o tom, že vyživovacia povinnosť dieťaťa má zodpovedať životnej úrovni jeho rodičov, predovšetkým rodiča povinného k plneniu vyživovacej povinnosti.

13. V preskúmvanej veci bolo nepochybne preukázané, že otec prispieval na výživu maloletého F. od 09/2020 do 03/2021 výživné v sume 200,- eur. Prvoinštančný súd bez toho, aby bližšie zdôvodnil svoj myšlienkový postup a uviedol skutočnosti, ktoré ho k zníženiu takto otcom poskytovanej sumy výživného viedli, vyživovaciu povinnosť otca určil sumou 170,- eur mesačne. Urobil tak bez toho, aby

blížšie špecifikoval príjmy matky, jej výdavky, výdavky matky na zabezpečenie odôvodnených potrieb dieťaťa, príjem otca, ním hrazené výdavky na zaobstaranie životne dôležitých potrieb. Z pohľadu absencie relevantného odôvodnenia sa tak rozhodnutie prvoinštančného súdu javí svojvoľné. Žiadalo sa, aby prvoinštančný súd, pokiaľ vyživovaciú povinnosť otcom dobrovoľne plnenú krátil, naznačil, na podklade akej zmeny pomerov, či už na strane rodičov alebo dieťaťa, sa tak stalo. Povinnosťou súdu pri rozhodovaní o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu je vždy potrebné hájiť predovšetkým záujmy maloletého dieťaťa. Naplnenie tohto atribútu z odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu zistiť nemožno.

14. Za neudržateľný odvolací súd považoval i výrok rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým uložil matke, aby do troch dní písomne odovzdala opis zdravotného stavu dieťaťa, jeho denného režimu otcovi a uložil jej umožniť stretávať sa otcovi s maloletým Adamom na základe vzájomnej dohody rodičov bez toho, aby skúmal, či vôbec uzatvorenie takejto dohody medzi rodičmi je reálne a navyiac i vynúiteľné vo vzťahu k tomu z rodičov, ktorý dohodu odmietne uzatvoriť. Nikoho totiž nemožno nútiť uzatvoriť dohodu, ktorá je preňho nevýhodná, resp. nezodpovedá jeho predstavám a požiadavkám. V ďalšom konaní bude preto potrebné, aby prvoinštančný súd prioritne skúmal, či vôbec rodičia sú schopní uzatvoriť dohodu o styku otca s maloletým dieťaťom a v opačnom prípade o tejto otázke rozhodnúť autoritatívnym rozhodnutím súdu.

15. V ďalšom konaní bude preto potrebné, aby prvoinštančný súd vykonal vo veci potrebné dokazovanie, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil, či už jednotlivo alebo vo vzájomných súvislostiach a v súlade s platnou právnou úpravou vo veci rozhodol. Taktiež bude potrebné, aby svoje rozhodnutie náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil tak, aby uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z ktorých skutočností pri rozhodovaní vychádzal, ako vec právne posúdil, s opisom myšlienkového postupu, ktorý ho k prijatiu rozhodnutia viedol.

16. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)